

NR. 8

TĀHEKE

1987

ISSN 0134-2766

Kuusepõllul

Õö läbi on vihma valanud. Hommikul kell kaheksa ujub väike roheline autobuss nagu laev läbi lompide ja korjab metsamajandi eest viimased pealetulijad oma sooja sisesusse. «Kui palju meid on!» loendab õpetaja Üile Rohtma. On kaheksateist V klassi poissi ja tüdrukut, Paide 1. Keskkooli töö- ja puhkelaagri malevlast. Pool üheksa on buss juba selle põllu serval, mille kohta öeldakse tänavu kevadest — Nõmme metskonna istandus. Siin on värsked peenrad ootamas, kõigil nõõrid äärde pingutatud. Torbikutega tuakse pisikesi kuusetaimi. Vihm hakkab järele jääma. Mis siis muud kui istutama.

Istutamistööd tehakse paariviisi. Et taimed ühtlaste vahedega sirgetesse ridadesse tuleks, pannakse peenrale sälkudega lauake. Kui iga sälgu

kohal kuuselapse juur mulda pandud, võib lauakese edasi tõsta. Pats, pats lööb Mari käeservaga mulla taime juurte ümber kinni. Paariline Laur teeb seda rusikaga. Monika tihendab mulda kahe käega. Mitu päeva istutamas käidud ja kõigil hakkavad kindlad töövõtted välja kujunema.

Puukool, öeldi vanasti, öeldakse mõnel pool veel nüüdki säärase taimepõllu kohta. Kas see pole kena laiemat kasutamist vääriv sõna? Seal, kus taimekest seemnest tõusevad, ollakse tihedalt üksteise küljes kinni. Üks toetab, kaitseb ja varjab teist. Siis äkki tuleb õppida iseisvalt elama. Põuapäevadel kuumust taluma. Vihmade aegu vett varuks jooma.

Kuuselapsed on püüdnud õpilased.

Monika ja Ralf on oma tööjärjega teistest ette jõudnud. Nemad kahekesi istutavad kaks korda kiiremini kui kõrvalpeenarde paarid. Kus on säärase edu saladus?

Saladus on oskuses kasutada iga minutit. Kuni Ralfi labidas sapsaps istutusvao sisse lükkab, harutab Monika taimed puntrast lahti. Nende kahe aeg ei lähe tühja.

Nõmme vahikonna metsavaht, kellel oma ameti ja tänase tööga hästi kokkusobiv perekonnanimi — Kuusik — peatub hoopis Anu ja Arvi peenra juures. «Ideaalne töö!» kiidab metsavaht. Ta juhhib tähelepanu Anu ja Arvi sirgetele taime-ridadele. Sirge rivi on puukoolis

niisama tähtis kui sõjakoolis. Suve jooksul tuleb kogu istandus kümme korda läbi kõblata. Kui taimed on peenral tiira-taara, kisub kõblas need üles.

Maleva tööpäev on neli tundi pikk. Neli tundi küürutamist väsitab muidugi omajagu, seetõttu peetakse vahepeal einepaus. Käed puhkavad, suud käivad. Rõõmus melu kostab kaugele. Tuleb välja, et peaaegu kõigil on aiatöökogemusi, peaaegu kõigil on oma peenar. Andruse peenral kasvab redis, Lauri omal redis ja hapuoblikas, kiita saanud Arvi peenramaal kapsas. Arvi hoolitseb suvel küülikute eest, kapsalehed on nende jaoks. Mis küülikutel nimeks? Helde aeg, kõik viis poega alles ilma nimeta! Sossu, Tupsu, Nipsi, Mumpsu — pakutakse Arvile maailma ilusamaid küülikunimesid.

Töökuusse mahuvad ka ühised suplusretked, pallimängud, ekskursioon. Metsamajandi rühm — öeldakse nende kohta. Sest metsamajandi abilisteks jäävad nad laagri-suve lõpuni.

JÜRI RANT

Pildistanud JAAN RANNAP

© «Täheke» 1987

«KASVATAJA, KASVATAJA...»

ELJU MARDI

Illustreerinud VIIVE NOOR

«KASVATAJA, KASVATAJA, me leidsime mesilase.»

«Oi, neid on siin vana talumaja juures hästi palju. Vaadake, kuidas mesilane lendab õielt õiele. Nii kogub ta mesinestet, seda magusat mahla, millest valmistab mett.»

«Kas mesilased nõelavad meid!» küsib keegi kokkunut.

«Ära karda, ei nõela. Mesilane nõelab tavaliselt siis, kui talle haiget tehakse. Aga meie ju ei tee mesilastele haiget.»

Mihkel vaatab häbelikult maha. Tema oli just tahtnud mesilast kinganinaga lendu ajada.

«KASVATAJA, KASVATAJA, kas me lilli võime korjata!»

«Praegu me lilli ei korja. Need närbuvad selleks ajaks ära, kui me lasteaeda tagasi jõuame. Teeme üldse nii, et igäüks nopib vaid ühe lille. Neist jätkub meie rühmatuppa, koridoriaknale ja kokatädile. Temal on täna sünnipäev.»

«KASVATAJA, KASVATAJA, ma ei saa kingarihma kinni.»

«Kõigepealt torkad rihma läbi pandla. Näed nii. Seejärel sead pandlanõela rihmas olevasse auku. Nüüd lükkad rihma läbi pandla teise poole ja ongi rihm kinni.»

«Nii lihtne,» ohkab Mai.

«Kodus püüa harjutada, siis on see töö sinulegi lihtne,» soovib kasvataja.

«KASVATAJA, KASVATAJA, hakkame mängima ja tantsima.»

«Mida me tantsime ja mängime?»

««Kaera-Jaani», «Vette-maale», «Me lähme rukist löikama.» hüüavad lapsed läbisegi.

Ja juba ongi kasvataja klaveri juures.

«Priit, miks sina mängima ei tule!»

«Mina tahan võistlusmänge,» toriseb ta.

Teiste lõbusaid mängu pealt vaadata pole kuigi mõnus. Mõne aja pärast poetab Priit end vargsi mängijate sekka.

«KASVATAJA, KASVATAJA, sa oled sama hea kui ema. Meie tegime sulle lillepärga. Enam me lasteaeda ei tule, varsti läheme kooli.»

Kasvataja silmis on nukrus ja rõõm. Miks? Küllap seda aimad juba ise.

AR
F. R. Kreutzwaldi
nim. ENSV Riiklik
Koolimängu

Elas kord vares, kelle nimi oli Kurkõl. Ei olnud tal hinge taga midagi, ei nartat, ei veokoeri. Ühel päeval leidis Kurkõl vana ära visatud kajaki*, röömustas ja kisas:

«Kraaks, kraaks! See mu nartaks saab!» Tokiks, millega nartat pidurdada, võttis Kurkõl valaskala pika küljeluu. Siis läks mere äärde ja hakkas koeri kutsuma. «Hei, tundrakoerad! Tulge siia!» Hüüde peale kihutasid kohale polaarrebased. Kurkõl rakendas need oma kajakist narta effa, vehkis vaala küljeluuga ja sõit läks lahti. Sõitis Kurkõl vareserahva laagripaika. Kõik varesed jooksid oma jarangadest** välja Kurkõli nartat ja koeri naerma. Kurkõl sai pahaseks, vehkis oma luust tokiga ja sõitis edasi, teiste vareste peatuspaika. Seal löi toki lumme, sidus rakendi selle külge ja läks jarangasse. Pererahvas andis talle süüa ja seadis

Vares Kurkõl

Tšuktši muinasjutu järgi JÜRI RANT

siis magama. Magab Kurkõl, aga läbi une kuuleb, kuidas pererahvas arutab: «Kes neid Kurkõli rebaseid teab, purevad viimati jarangaseintesse augud. Päästame nad õige lahti.» Sedamaid hüppas Kurkõl asemelt üles. «Magatud kah juba. Nüüd peab jälle teele asuma.» Aga pererahvas sosistab omavahel: «Teeme nii, et ta rebased nartat liigutadagi ei jõua. Saame kõvasti naerda. Laome kõik oma põdranahad peale. Ja hülgerasva. Ja morsaliha. Ja pannid-potid. Ja kirved.» Ladusidki Kurkõli nartale kõik, mis neil oli.

Istus Kurkõl nartale, vehkis vaalaribist tokiga, rebased tõmbavad, kuid narta ei liigu paigastki.

Varesed tulid jarangadest välja, vaatavad ja naeravad.

«Õige armetukesed on su kelgukoerad, Kurkõl.»

Kurkõl sai pahaseks ja kus kisendas:

«Noo! Noo! Las käia!»

Ja ennäe! Rebaserakend pühkis mine-ma, et lumi tuiskas.

Pererahval sai naeruisu korrapealt otsa.

Pistsid karjudes järele jooksma:

«Pea kinni!»

«Too morsaliha tagasi!»

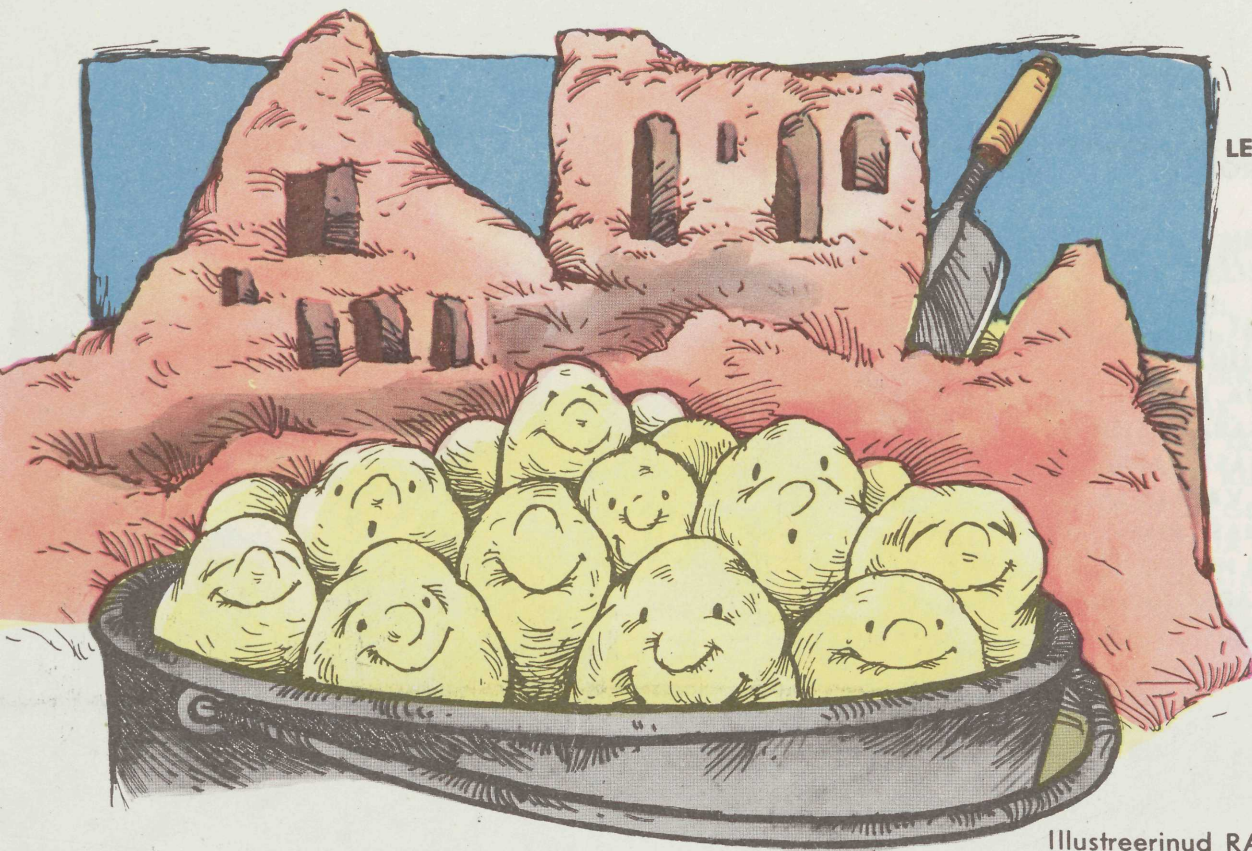
«Viska nahakraam maha!»

«Anna vähemalt kirves kätte!»

Aga Kurkõl oma rebastega oli juba silmist kadunud.

* kajak — põhjarahvaste kerge nahkkattega paadike.

** jaranga — püstkoda.

LEILI ANDRE

Liivaugus

LIIVAST MAJA VALMIB JUBA,
KORSTNA PEALE TEEN.
SIIN ON ESIK, KÖÖK. MÖND TUBA
SILUKSIN KORD VEEL.

OJA VOOLAB ÖUE JUURES.
TIIK ON TALLE ÖEKS.
SIIS, KUI ÜKSKORD SIRGUN SUUREKS,
OJA KASVAB JÖEKS.

OJA JÖEKS JA LIIVAHURTSIK
PÄRIS MAJAKS SAAB.
KÖRRE ASEMEL, MIS MURDSIN,
VÖBELEB KORD HAAB.

Illustreerinud RAIVO JÄRVI

Liiga töökas laps

TÖNU SEERO

Elas kord ühes peres laps, kes oli liiga töökas. Kui vanemad käkisid tal mingi töö ära teha, kuulas ta kohe sõna. Ainult ta tegi rohkem kui sooviti. Näiteks kooris kastrulitäie kartulite asemel pangetäie. Ta ei saanud kohe ilma tööta, sest ta oli ju liiga töökas laps. Varsti tegi ta kõik kodused tööd vanemate eest ära. Nii et vanematel ei jäänud kodus muud üle kui diivanil lesida ja raamatut lugeda.

Ühel päeval otsustas see laps aga ka vanemate töö ära teha. Ta läks isa töökohta ja tegi isa töö ära. Selgus, et seal polnudki nii palju teha. Siis läks ta ja tegi ema töö ka ära. Ema ja isa läksid küll iga päev tööle, aga töö oli juba tehtud. Nad jalutasid oma töö edasi-tagasi ja igavlesid. Siis läksid nad koju, heitsid diivanile ja hakkasid raamatut lugema. Vähemalt nii palju oli neil teha.

Siis otsustas aga liiga töökas laps ka raamatulugemise vanemate eest ära teha.

Nüüd ei olnud vanematel enam midagi peale hakata.

«Nii enam ei saa!» ütles nüüd isa.

«Sul on õigus!» arvas ka ema.

Isa kutsus liiga tööka lapse enda juurde ja ütles, et ta läheb toob viitsa, kui laps nüüd kohe järele ei jäta. «Teised tahavad ka tööd teha!» ütles isa rangelt.

Liiga töökas laps oli õnneks sõnakuulelik laps ja hakkaski nüüd ainult väikseid töid tegema, sest vanemad tahtsid suuremad ise ära teha. Ja mis kõige naljakam: äkki avastas see laps, et nüüd jäi tal aega üle ka õues mängimiseks. «Ka mängida on päris põnev,» leidis endine liiga töökas laps nüüd kartuleid koorides ning ei koorinud enam kunagi liiga palju. Vajalikust vaid paar tükki rohkem, sest kui ta ainult natuke rohkem tööd tegi kui tahtud, siis rõõmustasid ema ja isa. Selline imelik asi oli seal peres töötegemisega.

Krokodilli saba

EVI PROOSA

«ISSI, TULE RUTTU, SIIN ON KROKODILL!» HÜUDIS TRIIN. SÜVILA TREPIL VÕTTIS PÄIKESEVANNI SISALIK.

«PROOVIME, KAS TAL TULEB SIKUTADES SABA OTSAST ÄRA. JA SIIS VAATAME, KUIDAS UUS SABA KASYAB!» PAKKUS TRIIN.

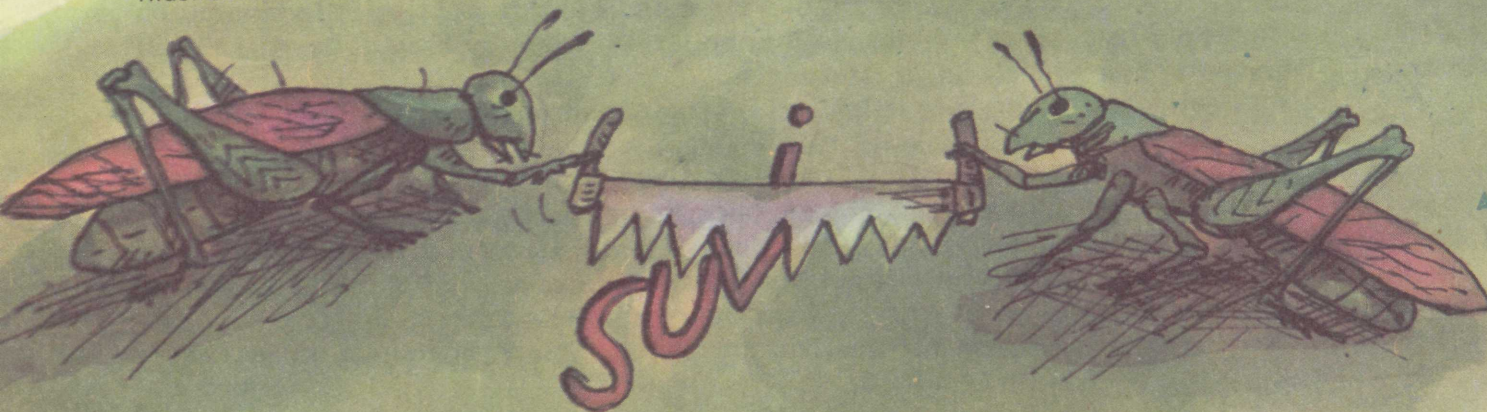
ISSI ARVAS, ET EI MAKSA: SISALIKUL ON VALUS! JA NAGUNII EI JÕUA ÄRA OODATA, KUNI UUS SABA KASYAB. ILMA SABATA SISALIK ON ÕNNETU. JUHTUB KEEGI SABAGA SISALIKKU SABAST NAPSAMA, JÄTAB TA SABA VAENLASE KÜUNTE VÕI HAMMASTE VAHELE JA ISE JOOKSEB ÄRA. AGA ILMA SABATA SISALIK EI SAA ENNAST NIIMOODI PÄASTA. VANASTI OLII KA NII PIKKI SISALIKKE, ET KUI NEED OLEKSID SÜVILA AKNAST SISSE VAADANUD, OLEKS NENDE SABAOTS LAHTISEST AIAVÄRAVAST TEE PEALE JÄÄNUD. TRIIN MÕÖTIS SAMMUGA ÄRA. TÄPSELT SEITSEKÜMMEND TRIINU PIKKA SAMMU. NII SUGUST ELUKAT SABAST KÜLL EI SIKUTA!

ÕHTUL, KUI TRIIN JUBA VOODIS OLII, VAATAS TA VEEL AKRASI VÄLJA. AIAS OLII HÄMAR. «PÄRIS HEA, ET MA SEDA SISALIKKU EI KUISANUD! JÄRSKU ON MÕNI TEMA SUUR SUGULANE VEEL ALLES JA TA OLEKS SELLELE ÄRA KAEVANUD...» MÕTLES TRIIN.

HEA ON UINUDA, KUI SA PÄEVAL POLE KELLELEGI LIIGA TEINUD!

Illustreerinud PRIIT PÄRN

AIN VÄÄT **Sirtsud**

MIDA NEED SIRTSUD SAEVAD!
SAEVAD SUVE LÜHEMAKS,
SUVEAEGA VÄHEMAKS,
KOOLIAEGA LÄHEMAKS.

Öökull ja öökoll

HENNO KÄO

PAKSUS JA PIMEDAS METSAS ON ÖÖNSUSEGA PUU. NOH, TEGELIKULT ON SEAL SELLISEID PUID MUIDUGI ROHKEM. MEID HUVITAB AGA JUST SEE PUU, MILLE ÖÖNSUSES ELAB ÖÖKÜLL. SEST SAMAS PUU-ÖÖNES NIMELT ELAB KA ÖÖKOLL. ÖÖKÜLL NÄEB VÄLJA NAGU ÖÖKULLID IKKA JA ÖÖKOLL ON TÄPIPEALT ÖÖKOLLI MOODI. PUU ON JÄME, ÖÖNSUS SUUR JA NAD MAHUYAD SINNA LAHEDASTI ÄRA. RUUMI JÄÄB ÜLEGI.

NOJAH. NII KUI PIMEDAKS LÄHEB, LÄHEB ÖÖKOLL KOLLITAMA. EGA ÖÖKULLGI MAGA. MAGAB TEINE PÄEVAL, AGA ÄRKAB VASTU ÖHTUT ÜLES JA KUKUB KULLITAMA. KAS TE TEATE, KUIDAS KULLITAMINE KÄIB! MINA KÜLL EI TEA. KOLLITADA OSKAVAD AGA MUIDUGI KÖIK. SELLES POLE MIDAGI KEERULIST. KUI MA VÄIKE OLIN, KOLLITASIN NIIVIISI, ET RONISIN PUU OTSA JA HÜÜDSIN KOLEDA HÄÄLEGA: «UHUU!» ISE ARVASIN, ET NÜÜD ON KÖIGIL HIRM NAHAS. MINE TEA, MÖNEL VÖIB-OLLA OLIGI. ENAMASTI AGA EI SAADUD MINUST ERITI ARU, KÄSTI KOHE ALLA RONIDA JA NIMETATI MU KOLLITAMIST HOOPIS LOLLITAMISEKS. SESTPEALE ARVASINGI, ET KOLLITAMINE-LOLLITAMINE POLE TEAB MIS KUNST, KULLITAMISEKS AGA TULEB ISE KULL OLLA. ÖÖKÜLL NÄITEKS.

AGA KUHU ME OMA JUTUJÄRJEGA JÄIME! NOJAH. LÄHEBKI ÖÖKOLL, KES ON TÄPIPEALT ÖÖKOLLI MOODI, KOLLITAMA. OTSIB TEINE SOBIVA PAIGA KÖIGE KÖRGEMA PUU OTSAS JA HUIKAB KOLEDA HÄÄLEGA: «UHUU!» ISE ARVAB, ET NÜÜD ON KÖIGIL HIRM NAHAS. MINE TEA, MÖNEL VÖIB-OLLA ONGI.

Söögilaul

OTT ARDER

LAPSED METSA ALL
SÖÖVAD MAASIKAIK.
LAPSI METSA ALL
SÖÖVAD SÄÄSED.

SÄÄSKI SÖÖVAD PÄÄSUKESED,
INIMESI SÄÄSEKESED.
HEA, KUI JÄTKUB MARJAMAID,
MARJAMAID JA KARJAMAID!

HILLI RAND
Sügismõistus

MIS ON SIIRU-VIIRULINE?
MIS ON LIPI-LAPILINE?

VIHM SEE SIIRU-VIIRULINE,
HÖBEKARVA TRIIBULINE.

TAEVAS LIPI-LAPILINE
ILMA NÕELA NISTMATA.

Kirjud kindad

KÄED NEED TAHTSID KIRJUID KINDAID.
LÖBUSAD JA LAHKED LÕNGAD
KOKKU SAID,
KOKKU JÄID,
YARDAD VÄLKUSID JA NÕNDA
SÕRMIKUD SAID NAGU TARVIS,
IGAL SÕRMEL OMA TUBA.
OMA TUBA,
OMA LUBA,
IGA TUBA ISEVÄRVI.

Sünnipäevad

ÕE SÜNNIPÄEV ON JUULIS
— SEDA UHKE OLEMIST —
SEST VENNA SÜNNIPÄEV ON
JU ALLES AUGUSTIS.

SAAB ÕDE KINGITUSEKS
KORVITÄIE MAASIKAIK
JA VEND SAAB KINGITUSEKS
VAAGNATÄIE VAARIKAIK.

NII ON SEE ALATI OLNUD
JA NII SEE KA ALATI JÄÄB:
ÕEL MAASIKALÖHNANE JA VENNAL
VAARIKALÖHNANE SÜNNIPÄEV.

Illustreerinud EEVI VALDOV

Lennulaul

OLI NII SUUR TUUL,
NII TUGEV TUUL —
MA RÄÄGIN PÄRIS AUSALT —
TOL PÄEVAL,
KUI JALUTASIME,
ET TÕUSIME LENDU LAUSA.

SIIS LENDASIME —
MINA, EMA, ISA,
ÕDE JA VEND.
JA NÕNDA HÄSTI
MEIST KEEGI
POLNUD VAREM TUNDNUD END.

ME EI TAHTNUDKI TULLA ALLA.
OOTA, OOTA,
VEEL MITTE!
TUUL KUID
PANI ÕRNALT MEID MAHA
JUST KODU UKSE ETTE.

Sõsar ja veli

ÕELDAKSE: VEND JA ÕDE,
KUID ILUSAM VELI JA SÕSAR.
AGA MIKS KÜLL, VELI JA SÕSAR,
TEIL PÕSEL ON NUTUPISAR?

KES ROHTU TEAKS RUTTU?
EHK RÄÄGIME, SÕSAR JA VELI,
NÜÜD NIIKAUA NALJAJUTTU,
KUI TOAS JÄLLE NAERUHELIN.

Pildistanud TIIT KOHA

Maakodu algab väravast. Kui see paistab kena ja korralik, võib arvata, et peremeesk on tubli ja hoolas mees. Vanasti oli iga värav isemoodi ja võõrale võidi õige maja kätte juhatada värava järgi.

Eestimaale on kerkinud kaks uhke väravaga koolimaja. Mõlemad on projekteerinud (kavandanud) arhitekt Maarja Nummert. Maarja Nummert arvab, et iga koolimaja peaks kas või pisutki teisest erinevama. Ainult nii tekib oma kooli tunne. Oma kooliaega mäletab iga inimene. On hea, kui see aeg möödub ilusas ja huvitavas koolihoones. Kui laps kasvab suureks

Pildistanud JAAK NUMMERT

Kodukool

ja ise emaks või isaks saab, tahab ta oma lapse panna õppima sama ilusasse kooli. Nii aitab ilus koolimaja kaasa kodutunde tekkimisele ja kodupaiga hoidmisele.

Maarja Nummert on koolimaju projekteerinud juba kümme aastat. Selle ajaga on tema plaanide järgi ehitatud neliteist koolimaja, neist kümme erinevat.

Arhitekti amet on naise jaoks väga raske, teab Maarja Nummert. Kui seda tööd väga hästi teha, kuulub tööpäevale lisaks veel öhtuid ja öidki. Näiteks Tallinna 27. 8-klassilise Kooli projekt pidi paberile saama kuu aja. Siis polnud küll ööl ega päeval vahet.

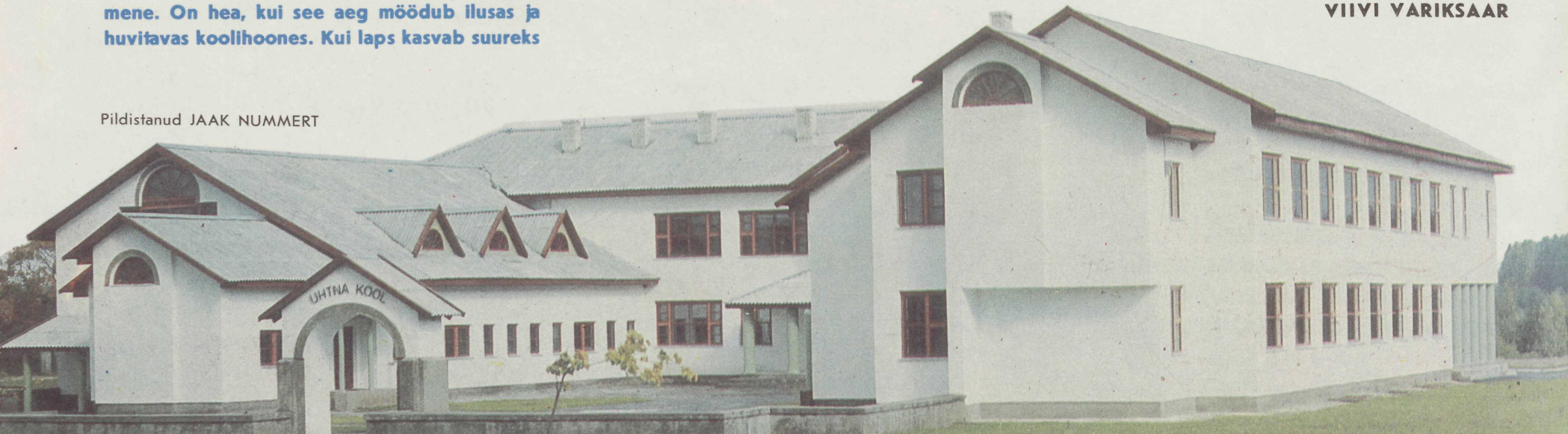
Koolimaja kavandamine algab kõigepealt koha ülevaatamisest. Maale sobivad madalamad, kahekorruselised koolimajad kõige paremini. Arhitekt tahaks küll, et lastel oleks vahetunni ajal parajalt jooksuruumi, kuid klassitubade, koridoride, töökodade ja saali suurus on ette

määratud. Need nõudmised on nagu õpilase jaoks õpilasreeglid: neist peab täpselt kinni pidama. Pealegi on iga hoone ehitamiseks määratud ka kindel summa raha ja ehitus ei tohi sellest kallimaks minna.

Iga laps oskab maja joonistada. Projekteerimine on ka nagu maja joonistamine, ainult arhitekt teeb ühe maja kohta õige mitu pilti. Plaani peale märgitakse ruumide paigutus ja suurus, pannakse paika aknad ja ukсед. Hoonet kavandades peab arhitekt arvestama, et maja saaks panna soojatorud ja elektrijuhtmed. Pealegi tuleb need paigutada nii, et oleks otstarbekas ja ka ilus. Arhitekti töö nõuab täpsust ja korralikkust. Kui palju tööd on vaja teha ja kui palju jooni tõmmata, enne kui koolimaja ehitama saab hakata, seda oleks pärast küll raske kokku lugeda. Kui aga kõik paberid ühte hunnikusse laduda, saab neist umbes 10-sentimeetrise virna.

Tänavu sügisel avab ukсед Pürksi koolimaja. Maarja Nummert projekteeritud koolihoonetes õpivad veel Antsla, Leisi, Uhtna, Kolga ja mitmete teiste koolide õpilased üle kogu Eestimaa. Suurim rõõm arhitekt Maarja Nummertile on see, kui lastele kool meeldib, kui nad seda päris omaks peavad ja hoiavad.

VIIVI VARIKSAAR

Miks?

Miks see laps küll on nii paha?
Miks ta sõna kuulata ei taha?
Miks ei loe ja miks ei söö?
Kuidas elus läbi lööb?

KRISTIINE RAUD,
Ülenurme Keskkooli
IIb klassi õpilane

Õunapuu

Õunapuu on hea ja suur,
tasa oksa paitab tuul.
Päike kõrvetab mis kole,
kusagil tal varju pole.
Siiski vapper õunapuu,
sest kui saabub sügiskuu,
lastel naerumuie suul:
õunu annab õunapuu.

MERLE VEESALU,
Valtu 8-kl. Kooli
III klassi õpilane

Minu koer

Mul on väike koerake,
nimeks on tal Preti.
Ta on kole vallatu
ega püsi ketis.

Hommikuti ärkab ta
enne kukke-koitu.
Oma roosa keelega
limpsib kausist toitu.

JANAR FUKS,
Paide 1. Keskkooli
Ib klassi õpilane

«Porgandipõllul» — joonistanud INGRID SOOVIK Pärnu
Pioneerimajast

Ünenägu

Ükskord nägin unes, et püüdsin kala. Viskasin õnge vette. Nägin, et õng vajus põhja. Kala lõi sabaga. Tõmbasin, tõmbasin, ja mis ma näen — allveelaev. Allveelaev oli suur. Avasin ukse. Seal oli kapteniruum. Selles kajutis ei olnud ühtegi inimest. Hakkasin ühte ust lahti tõmbama. Kuulsin meeste juttu. Need mehed istusid ümber laua ja arutasid midagi. Ma kuulasin, mida mehed räägivad. Need mehed ei olnud head. Pidin jõudma häirekella juurde. See asus kapteniruumi teises osas. Selle juurde oli raske pääseda. Hakkasin kella tõmbama. Kell tirises kõrvulukustavalt. Kõik kargasid püsti. Mind haarati õlast. See oli ema. Pidin üles tõusma.

ROGER ÕIGLAS, Haapsalu 8-kl. Kooli IIIc klassi õpilane

Liblikas ja lind

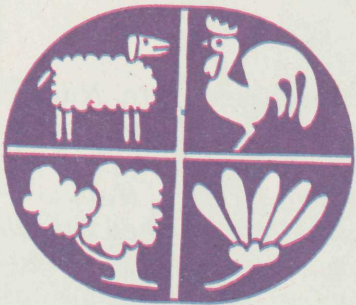
Elas kord liblikas, kes oli väga uhke oma tiibade üle. Ühel päeval lendas liblikas linnu juurde ja kiitles: «Sul ei ole nii ilusaid tiibu kui minul.» «Mis siis,» vastas lind, «kuid vaatame, kumb meist kiiremini lendab.» «No hea küll,» oli liblikas nõus. Muidugi lendas lind liblikast kiiremini. Liblikal oli häbi. Sellest ajast peale ei uhkusta ta kunagi oma tiibadega.

MARIA SUTT, Tallinna 7. Keskkooli IIa klassi õpilane

Minu kass

Käisime maal onul külas. Nägin õunapuu all väikest kassipoega. Oi, kuidas ta värises tuule käes! Otsustasin kohe, et võtan kassipoja endale. Ka isa oli nõus. Tõime ta linna. Aga oh häda, ta ei osanud kausist piima juua. Hakkasime õega teda õpetama. Ikka ninaots piimakaussi, ja nii palju kordi. Kõik koos mõtlesime talle nime — Krisostoomus, lühidalt Kriisse. Kõige rohkem meeldib Kriiselle toakase otsa ronida ning sealt käppadega lehti kraapida. Olen teda sellepärast isegi karistanud. Arvan, et kui ta vanemaks saab, saab ta ka targemaks. Kui ma õpin, meeldib Kriiselle mu vihikuid kápaga laualt maha ajada. Siis ma riidlen temaga. Selline ongi minu kass.

TAAVI SALUMÄGI, Kingissepa 2. Keskkooli IIb klassi õpilane

PÕLDMURAKAS

Põldmurakas kuulub vaarikate perekonda. Taime okkalised võrsed, kolmeharulised lehed ja otsekui pisikestest marjadest kokku pandud viljad on samasugused nagu harilikul vaarikal. Ainult marjad on mustad, mitte punased. Põldmurakaga väga sarnane on veel üks vaarikate perekonda kuuluv mustjate marjadega taimeliik — kitsemurakas. Kitsemuraka lehed on enamasti viieharulised ja marjadel puudub sinakas

Põldmurakas.

Pildistanud HENDRIK RELVE

vahakirme. Kitsemuraka marjad on läikivad, mustjaspruunid ja mõrkjashapu maitsega. Kehvavõitu maitse pärast on rahvas kutsunud kitsemurakat mõnel pool seavabarnaks. Eestis on kitsemurakas palju haruldasem kui põldmurakas. Vaid mõnes paigas Tallinna ümbruses ja Põlva kandis leidub seda ohtramalt.

Põldmurakat kasvab harvemini Lõuna-Eestis. Igal pool mujal on taim tavaline. Põldmurakas ei kasva sugugi ainult põlluservas, nagu võiks arvata nime

järgi. Jalg takerdub teinekord taime sitkete kriipivate varte taha ka rannaniidul või metsavälul. Põldmurakat võib kohata kõikjal, kus on lubjarohke maa ja päikesevalgus. Kui hakkad pikka maadligi looklevat võrset lähemalt silmitsema, näed, et see on mitmest kohast maa külge juurdunud. Igal sügisel kasvavad põldmuraka võrsete tippude alla juured. Nii laiendab taim oma kasvualasid.

Juulikuus kandis põldmurakas suuri valgeid õisi. Praegu, augustis, on marjad küpsemas. Nüüd mustab neid mõnes paigas nii hulgaliselt, et mine või pangega korjama. Marjadest saab maitsvat moosi, suurepärasest kompotti, meeldivamaigulist ja tervislikku mahla. Mahl mõjub kõhule nii nagu mustikamahl — korrastab seedimist.

Muidugi võib põldmuraka marju süüa otse põõsalt, värskena. Nendest saab kõhu täis otsekui leivast. Sain seda tunda ükskord, kui jäime merehädalikeks väikesele inimtühjale saarele Väinameres. Paat tõi meid siia ja pidi järgmisel päeval järele tulema. Aga vahepeal puhkes torm. Teiseks päevaks lõppes meil leib, kolmandaks suhkur. Oleksime vist tõsiselt nälja käes piinelnud, kui laiul poleks kasvanud tohutul hulgal põldmurakaid. Sõime marju otse põõsalt, pigistasime neist mahla ja segasime tee hulka. Teed keetsime sellesama põldmuraka lehtedest ja võrsetest. Kui torm kolmandal päeval järele andis ja paat viimaks silmapiirilt paistma hakkas, olin hakanud põldmurakasse suhtuma hoopis aupaklikumalt kui varem.

HENDRIK RELVE

KASSI- RAAMAT

KASSIMUUMIAD

12

ABESSIINIA KASS

3

BIRMA KASS

10

PÄRSIA KASS

8

MANI KASS

5

Lõika käsitööleht mööda pidevat joont lahti ja pane leheküljed õigesse järjekor-
da. Nii saad endale kassiraamatu.
Arvatakse, et abessiinia kass on välimuselt kõige sarnasem nelle kassidele, keda üle 4000 aasta tagasi Egiptuses ja Indias kodustama hakati. Egiptuses austati kassi nii, et neid isegi palsameeriti kui pühi loomi. Kodukassi tõud jaotatakse pika- ja madalakarvalisteks, kokku on tuge 12.
Maailma esimene kassinäitus toimus 1871. aastal Inglismaal. Esikaanelt leiad meil kõige enam levinud EUROOPA MADA-
LAKARVALISE KASSI.

Joonistanud HELI VEIGEL

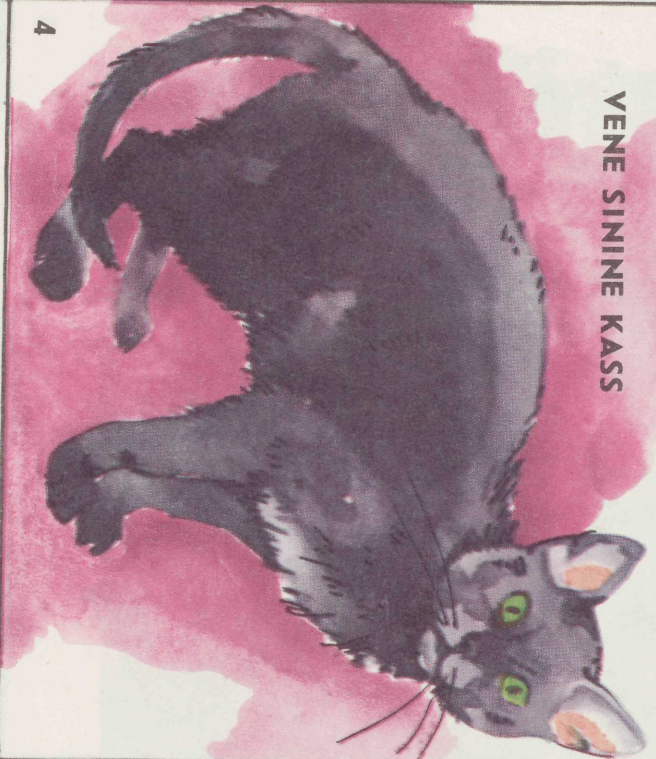
2

TÜRGI KASS

11

VEENE SININE KASS

4

COLOUR-POINT

9

REX-KASS

6

SIAMI KASS

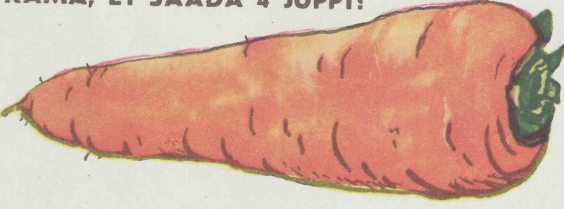

7

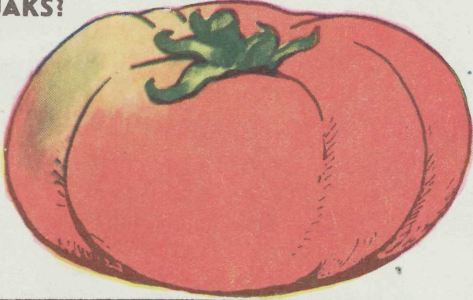
MITU KORDA PEAD TERVET KURKI LÖIKAMA, ET SAADA 5 RATAST?

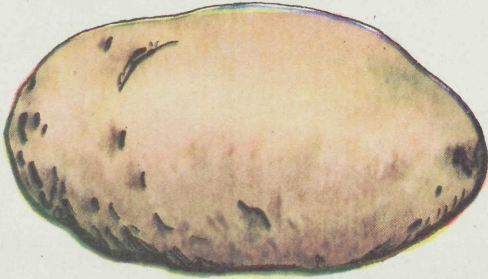
MITU KORDA PEAD PORGANDIT LÖIKAMA, ET SAADA 4 JUPPI?

MITME LÖIKEGA LÖIKAD TOMATI NELJAKS?

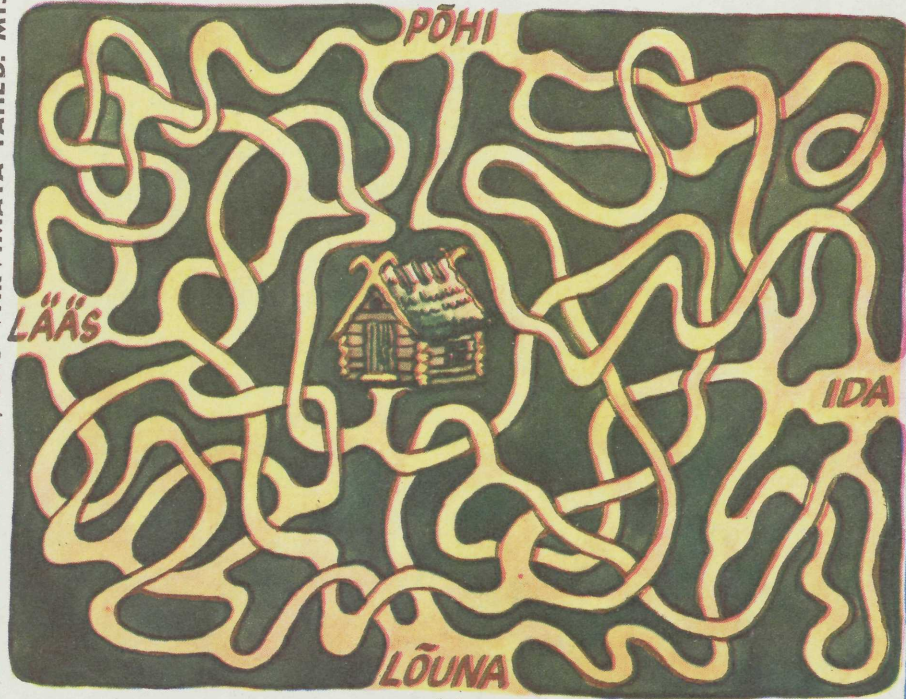
LEIA VÄIKSEM LÖIGETE ARV, ET ÕHEST KARTULIST SAAKS 12 TÖKKI.

- 5 K
- 6 Ä'
- 4 U
- 6 R
- 4 I
- 5 K
- 6 A
- 5 Õ'
- 6 S
- 3 Ö
- 4 Ö'
- 5 G
- 4 I
- 3 R
- 5 N
- 3 M
- 4 O
- 3 A
- 2 E
- 5 G
- 2 L
- 3 A
- 4 T
- 2 Ö
- 6 Ö'
- 8 Ö'
- 4 I
- 8 T
- 4 K
- 8 A
- 6 D
- 4 A

VÄRVI IGA JUURVILJA JUURES ÄRA NEED KASTIKESED, MILLEL ON SAMA NUMBER, MIS MÕISTA-TUSE VASTUSEL. SEEJÄREL LOE ÜLALT ALLA, ESMALT VÄRVITUD, SIIS VÄRYMATA TÄHEDE. MIS SA SAID!

LEIA IGAST ILMAKAAREST TEE NÕIA MAJA JUURDE.

ÕNNE...

JOONISTA SÕORI PUUDUV PILT JA MOODUSTA SIIS 7 LIITSÕNA.

Joonistanud KURTI VOOL

Esikaanel HELDUR LARETEI joonistus.

ELKNÜ Keskkomitee ja ENSV Pioneeriorganisatsiooni Nõukogu lastejakiri «Täheke» nr. 8. 1987. Ajakiri asutatud jaanuaris 1960. Ilmub kord kuus. EKP Keskkomitee Kirjastus. Toimetuse address: Tallinn 200 107, Pärnu mnt. 67-a. Toimetus käsikirju ei tagasta.

Kolleegium: E. Haamer, R. Järvi, E. Mardi, H. Mänd, H. Rattiste, V. Variksaar. Telefonid: peatoimetaja E. Mardi 681-495, vastutav sekretär V. Variksaar 681-497, vanemtoimetaja J. Rannap 681-497, kunstiline toimetaja J. Tammsaar 681-400, toimetaja E. Allikmaa 681-538, tehniline toimetaja A. Lill 681-496, sekretär-masinakirjutaja A. Kuuskemaa 681-400.

Laduda antud 30. 06. 1987. Trükkida antud 21. 07. 1987. Trükkiaar 75 600. Ofsetpaber nr. 1. 60x90/8. Trükipoognaid 2. Arvestuspooignaid 2,91. Tingvõrdimiseid 8,0. MB-07954. Tellimise nr. 2671. EKP Keskkomitee Kirjastuse trükkikoda, Tallinn 200 090, Pärnu mnt. 67-a.

Детский журнал ЦК ЛКСМ Эстонии и Совета Пионерской организации Эстонской ССР «Тäheke» («Звездочка»). На эстонском языке. Выходит один раз в месяц. Типография Издательства ЦК КП Эстонии, Tallinn, 200090, Пярну маantee, 67-а. Адрес редакции: ЭССР, Tallinn, 200107, Пярну маantee, 67-а. Цена 20 коп. Объем 2 печ. листа. Тираж 75 600. Заказ 2671.

HIND 20 KOP.

ИНДЕКС 78231

Targa sõnades on mõttel mahtu

Gruusia rahvajutt

Lastele jutustanud ANDRES JAAKSOO

Illustreerinud gruusia kunstnik MALHAZ KUHAŠVILI

Elas kord üks vägev valitseja. Ent lõpuks temalgi lähenes aeg surmale suikuda. Sestap kutsus ta oma ainuma poja enda juurde ja sõnas sedaviisi:

«Minu päevad on peagi loetud. Siis saab kogu riik sinule. Aga sa mine ja raja juba praegu endale kindlad kojad kõikjale, kus sa seda tarvilikuks tunnistad. Neis võid sa siis mure ja maru päevil alati varju ja lohutust leida.»

Poiss võttis isa sõnu kuulda. Üle maa, kus talle iganes meeldis, lasi ta endale uhked lossid ehitada. Seejärel pöördus ta röömsal meelel koju tagasi. Valitseja kutsus poja kohe enda juurde ja tahtis teada:

«Kas rajasid ikka kindlad kojad? Kas nad suudavad sulle raskel tunnil varju pakkuda!»

«Jah, isa,» vastas poeg. «Kõikjale üle maa, kus mulle iganes meeldis, lasin ma uhked lossid ehitada.»

«Kulla poeg,» kostis vana vägev valitseja, «tühjad lossid ei suudaks iialgi sulle mure päevil lohtu pakkuda ja raskel tunnil varju anda! Mina soovisin hoopis muud. Soovisin, et sa kõikjal üle maa ausate ja ustavate inimestega sõbraks saaks. Ausa ja ustava sõbra kojast leiaksid sa alati varju ja lohtu.»